

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу

Соколова Богдана Вадимовича

на тему: «Міома матки та мелатонінова система організму: клініко-патогенетичні зв'язки та підходи до лікування»,

подану до апробації на здобуття наукового ступеня доктора філософії

за спеціальністю «14.01.01 - акушерство і гінекологія»

Актуальність вибраної теми дисертаційної роботи. За звітами ВООЗ пухлинні процеси матки є важливою проблематикою сьогодення. Відомо, що до поширених гінекологічних патологій у жінок репродуктивного віку належить лейоміома матки, яка частково зумовлена генетичною схильністю та в той же час насичена мультиетіологічними теоріями виникнення.

Частота виявлення у жінок фертильного віку – 20–45% та є частою причиною госпіталізації стосовно гінекологічних захворювань, жінок віком 15-44 років. Лише близько 20-50% жінок виявляють скарги, що примушує жінок до обстеження та лікування. До поширених скарг належать – геморагічний та больовий синдроми, симптоми стиснення сусідніх органів, мієлопатичний та радикулопатичний синдроми, що проявляються «важкістю» у ногах, парестезіями та болем у попереково-крижовій ділянці, нижніх кінцівках. Можливі ускладнення у вигляді некрозу вузла з розвитком картини «гострого живота». Симптоми відповідно залежать від розташування вузлів, їх кількості, розмірів та дегенеративних змін. Значна частина припадає на безсимптомний перебіг, що має негативний вплив на репродуктивне здоров'я жінок молодого віку.

Крім того, факт наявності пухлини, обтяжливі симптоми та синдроми є емоційно-травмуючим фактором, що порушує звичне функціонування та рівень якості життя. Задля цього варто ґрунтовно вивчати нові шляхи етіопатогенезу, здійснювати пошук сучасних діагностично-лікувальні підходів та прогностичних методів для жінок дітородного віку.

На сьогоднішній день, фокус зацікавлення та дослідження вченими світу зосереджений на головному гормоні епіфізу – мелатоніні. Відомо його паракринний синтез майже у всіх органах та тканинах, таких як шкіра, кришталик, цилиарне тіло,

кишківник, сім'яники, яєчники, матка, кістковий мозок, плацента, ооцити, еритроцити, фітоцити, лімфоцити, астроцити, клітини глії, тучні клітини та нейрони. Гормон відіграє значну роль у процесах гомеостазу, нейрогуморальної сталості та циркадному ритмі, володіє антиканцерогенними властивостями при раку молочної залози, підшлункової залози, легень та яєчників, а також імуномодуючим ефектом при променевої терапії, проявляє антиоксидантні ефекти.

При розвитку патологічних проліферативних змін в міометрії, які започатковуються ростом міометріальних стовбурових клітин, в м'язовій тканині матки виникає оксидативний стрес, який посідає одне із провідних місць в патогенезі розвитку лейоміоми матки. Науковцями активно вивчається роль антиоксидантних механізмів в розвитку патологічних змін міометрію, що загалом є класичною складовою патогенезу для деструктивних та гіперпластичних порушень в тканинах.

Вищенаведені дані стали поштовхом для проведення даного наукового дослідження, адже серед молекул, які володіють антиоксидантними властивостями, найбільшу увагу дослідників привертають мелатонін, що обумовлює актуальність дисертаційної праці Соколова Богдана Вадимовича.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертант провів ґрунтовну роботу над опрацюванням джерел наукових досліджень вітчизняних та закордонних праць, провів патентно-інформаційний пошук. Опираючись на отримані знання сформував мету та визначив завдання до поставленої мети.

Науково-дослідна праця стала частиною дослідницької роботи кафедри акушерства та гінекології Буковинського державного медичного університету «Збереження та відновлення репродуктивного здоров'я жінок та дівчат при акушерській та гінекологічній патології». Номер державної реєстрації – 0121U110020.

Оцінка наукового рівня дисертації та наукової новизни основних її положень. В процесі аналізу представлених результатів хочу відзначити дані, які відзначаються науковою новизною найбільше. Внаслідок проведеного комплексного дослідження вперше встановлено антиоксидантні властивості мелатоніну. З'ясовано вплив недостатності гормону епіфізу, оксидативного стресу, факторів ангіогенезу на прогресування та розвиток лейоміоми матки. З'ясувалася взаємозалежність між скаргами та рівнем естрадіолу в крові. Вивчено зв'язок між рівнем прогестерону в

плазмі крові жінок з лейоміомою матки та вмістом малонового альдегіду еритроцитів та можна описати за допомогою рівняння лінійної регресії, що, як ми вважаємо, свідчить про активуючий вплив прогестерону на механізми оксидативного стресу в міометрії.

Отримано висновки, про вірогідне зниження загальної самооцінки якості життя, сексуальної функції та внутрішнього самопочуття, що підтверджується результатами відповідних опитувань.

Теоретичне і практичне значення отриманих результатів.

Автором розроблено схему діагностичного процесу для раннього виявлення та визначено тактику лікування пацієток із лейоміомою матки, що в подальшому дозволить лікарям акушер-гінекологам покращити якість життя та фертильні здатності жінок репродуктивного віку.

Всі результати висвітлено та опубліковано в наукових статтях: Соколов БВ, Юзько ОМ. Потенційний вплив мелатоніну на розвиток міоми матки у жінок репродуктивного віку (огляд літератури). Український журнал медицини, біології та спорту. 2021;6(5):45-50. doi: 10.26693/jmbs06.95.045; Sokolov B, Berbets A, Shashi Kant Yadav, Yuzko O. Levels of melatonin and some indicators of angiogenesis, antioxidant system and lipid peroxidation in blood plasma in women with uterine leiomyoma. Cell Organ Transpl. 2024; 12(1):e2024121161(in press). Available from: <https://doi.org/10.22494/cot.v12i1.161>; Соколов БВ, Бербець АМ, Юзько ОМ. Якість життя та рівні мелатоніну та стероїдних гормонів в плазмі крові у жінок з лейоміомою матки. Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина. 2024. №2: ; Sokolov BV. The relationships between complaints, melatonin levels and some indicators of the state of the antioxidant system and angiogenesis in women with uterine leiomyoma. Актуальні питання педіатрії, акушерства та гінекології. 2024. №1:28-36. DOI 10.11603/24116-4944.2024.1.14658; на Міжнародному симпозіумі «Теорія та практика репродукції людини» (27-28 травня 2022 року); на Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Інновації та онкопрофілактика в акушерсько-гінекологічній практиці» (18-19 листопада 2022 року) та на щорічних науково-практичних конференціях співробітників Буковинського державного медичного університету (Чернівці, 2020-2023).

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій. Аналізуючи науково-методичне підґрунтя дисертації хочу виокремити, що обрана мета та поставлені завдання є чіткими, обґрунтованими та такими, що можуть бути досягнені в процесі виконання дослідження.

Наукова праця здійснена згідно критерій та повністю відповідає всім вимогам до дисертаційних робіт. Наукові результати, узагальнення, висновки та практичні рекомендації добре сформульовані, відповідають статистично достовірним даним, вміщують важливі, нові наукові результати та підсумовують проведене наукове дослідження. Хочу відмітити якість проведеної обробки результатів, яке продемонстроване чіткими та зрозумілими графічними відображеннями у вигляді достатньої кількості таблиць та рисунків, які за своїм змістом та формою доповнюють основний текст роботи, а також фіксують найосновніші отримані результати.

Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження в практиці.

Проведене дослідження наповнене необхідним рівнем наукової новизни та практичним значенням. Матеріали наукового дослідження можуть використовуватися для подальшого вивчення теми даної проблематики, а також використовувати в практичній діяльності гінекологічних стаціонарів. Також ефективним буде використання матеріалів наукового дослідження в навчально-педагогічній роботі кафедр акушерства та гінекології закладів вищої освіти та для курсів підвищення кваліфікації лікарів акушер-гінекологів.

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача
Дисертаційна робота Соколова Богдана Вадимовича повноцінно охоплює проблематику, ґрунтовна, змістовна, оформлена згідно визначених вимог. Серед зауважень, виявлених під час ознайомлення із матеріалами дисертації, можу виділити виключно механічні описки, незначні стилістичні та орфографічні помилки. Грубих порушень та значимих для оцінки помилок немає, тому не вважаю за потрібне акцентувати увагу на дрібних неточностях. У порядку дискусії хотіла б отримати відповіді на такі запитання:

1. Мелатонін на сьогодні широко вивчається в медицині, однак в акушерсько-гінекологічній практиці є новим та той що піддається активній дискусії. Що наштовхнуло Вас дослідити його при лейоміомі матки?

2. Чому не досліджували вплив мелатоніну при незмінних рівнях інших гормонів в організмі пацієнок, що продукуються у відповідь на циркадний ритм, наприклад гормонів щитовидної залози?
3. Чим обґрунтовувалася тривалість прийому препарату мелатоніну?

Висновок

Дисертація Соколова Богдана Вадимовича «Міома матки та мелатонінова система організму: клініко-патогенетичні зв'язки та підходи до лікування», виконана на кафедрі акушерства та гінекології в Буковинському державному медичному університеті МОЗ України під керівництвом доктора медичних наук, професора Юзька Олександра Михайловича, повністю відповідає сучасним вимогам до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії і може бути апробованою та рекомендована до офіційного захисту в Спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 14.01.01-акушерство і гінекологія.

Рецензент кандидат медичних наук,
доцент кафедри акушерства та гінекології
Буковинського державного
медичного університету

 Аліна СЕМЕНЯК

Підпис	
	
	засвідчую:
Начальник відділу кадрів	
Буковинського державного медичного університету	

 Анна Стетська Леонід